

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1375/2024
09.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ... и ДД из ..., чији је пуномоћник Срђа Шћекић, адвокат из ..., против туженог ФЦЦ Кикинда, д.о.о Кикинда, чији је пуномоћник Радован Грбовић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужилаца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2305/23 од 24.01.2024. године, у седници одржаној 09.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2305/23 од 24.01.2024.године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Кикинди П1 119/22 од 20.06.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован део тужбеног захтева тужиоца АА из ... да се поништи решење о отказу уговора о раду од 19.04.2022. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду од 01.02.2018. године и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке, одбачен је, као недозвољен део тужбеног захтева тужиоца АА из ... којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоца распореди на послове које је обављао до отказа уговора о раду. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован део тужбеног захтев тужиоца ББ да се поништи решење о отказу уговора о раду од 19.04.2022. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду од 28.12.2018. године и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом четвртим изреке, одбачен је, као недозвољен део тужбеног захтева тужиоца ББ којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоца распореди на послове које је обављао до отказа уговора о раду. Ставом петим изреке, одбијен је, као неоснован део тужбеног захтева тужиоца ВВ да се поништи решење о отказу уговора о раду од 19.04.2022. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду од 01.09.2007. године и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом шестим изреке, одбачен је, као недозвољен део тужбеног захтева тужиоца ВВ којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоца

распореди на послове које је обављао до отказа уговора о раду. Ставом седмим изреке, одбијен је, као неоснован део тужбеног захтева тужиоца ГГ да се поништи решење о отказу уговора о раду од 19.04.2022. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду од 01.09.2007. године и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом осмим изреке, одбачен је, као недозвољен део тужбеног захтева тужиоца ГГ којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоца распореди на послове које је обављао до отказа уговора о раду. Ставом деветим изреке, одбијен је, као неоснован део тужбеног захтева тужиоца ДД да се поништи решење о отказу уговора о раду од 19.04.2022. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду од 28.12.2018. године. Ставом десетим изреке, обавезани су тужиоци да туженом на име трошкова поступка плате износ од 445.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2305/23 од 24.01.2024. године, одбијене су жалбе и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија тужилаца неоснована.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени врши делатност сакупљања комуналног отпада са територија Града Кикинда. Тужиоци АА и ББ су радили на изношењу смећа код туженог и рад је регулисан на недељном нивоу, на основу распореда који прави њихов шеф ЂЂ. Тужиоци ВВ, ГГ и ДД су обављали послове радника на депонији односно радника на сакупљању и сортирању секундарних сировина који су приликом доласка на посао обављали уобичајене свакодневне послове везане за сакупљање отпада у рециклажи или дворишту, а за обављање задатака добијали су упутство од радника ЕЕ. Тужиоци су чланови индустријског синдиката туженог чији је председник ЖЖ. ЖЖ, као председник штрајкачког одбора је путем мејла упућеног ЗЗ, запосленој код туженог на пословима ХР специјалисте, 18.03.2022. године доставио писани документ – упозорење од 18.03.2022. године и на тај начин обавестио туженог да ће се организовати штрајк упозорења. Наведени мејл послат је у 15,29 часова. У упозорењу је наведено да је штрајк упозорења заказан за 18.03.2022. године, на простору депоније, у времену од 13,30 часова до 14,30 часова и набројани су штрајкачки захтеви. Тужиоци су заједно са осталим радницима, који су донели одлуку да учествују у штрајку упозорења, били у обустави рада радним данима од 18.03.2022. године до 28.03.2022. године, од 13,30 до 14,30 часова. ЖЖ је 28.03.2022. године, у просторијама туженог, испред штрајкачког одбора предао обавештење којим је обавестио туженог да ће генерални штрајк радника туженог започети 30.03.2022. године, почетком рада прве смене на простору депоније и изнео штрајкачке захтеве. У обавештењу су наведени чланови штрајкачког одбора (ЖЖ, ГГ и

ИИ), а исто је потписано од стране ЖЖ, као председника. У прилогу обавештења достављен је и списак радника који су се изјаснили за учешће у штрајку. Пријем овог документа потврдила је својим потписом ЗЗ. Дана 29.03.2022. године ЗЗ је тужиоцима и осталим запосленима, који су се определили да учествују у штрајку на локацији депоније уручила обавештење руководства туженог – „обавештење запосленима поводом најављеног штрајка“, у којем је наведено да је планирани штрајк незаконито организован, да ће тужени применити све мере које су му доступне на основу Закона о раду и Закона о штрајку против свих учесника незаконито организованог штрајка, укључујући покретање дисциплинских поступака против свих таквих запослених, да запослени за време рада, када се налазе у штрајку, да немају право на зараду и да ће им сходно томе зарада за март месец бити умањена. Генерални штрајк је трајао од 30.03.2022. године до 19.04.2022. године. У том периоду тужиоци и још око 20 радника који су били у штрајку су долазили радним данима на посао од 06,00 до 14,00 часова, али нису радили, већ су чекали преговоре са туженим, до којих није дошло. Тужиоци су 30.03.2022. године примили упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, којим су упозорени да су се због учињене повреде радне дисциплине стекли услови за отказ уговора о раду, на основу члана 179. став 3. тачка 1. Закона о раду. Тужиоцима су 19.04.2022. године уручена решења о отказу уговора о раду, којим се тужиоцима отказује уговор о раду због тога што су својом кривицом учинили повреду радне дисциплине из члана 179. став 3. тачка 1. Закона о раду. У образложењу решења наведено је да је запослени ступио у штрајк и обуставио рад код послодавца противно одредбама Закона о штрајку и да је поред претходног обавештења послодавца да је штрајк незаконито организован, наставио да учествује у таквом штрајку, услед чега је својом кривицом извршио повреду радне дисциплине из члана 179. став 3. тачка 1. Закона о раду – неоправдано одбијање да обавља послове и извршава налоге послодавца. Инспекторат за рад, Одсек инспекције рада у Кикинди, Северобанатски управни округ је 06.07.2022. године донео решења којима се одлаже извршење решења о отказу уговора о раду за сваког тужиоца од 19.04.2022. године, на основу којих решења су тужиоци враћени на рад код туженог. Против наведених решења тужени је поднео жалбе, које су решењима Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одбијене, као неосноване.

По оцени Врховног суда, када се има у виду утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови применили материјално право из члана 9, 10. и 11. Закона о штрајку („Службени лист СРЈ“, бр. 29/96 и „Службени гласник РС“, бр. 101/2005 – други закон и 103/2012 – одлука УС РС) и члана 179. став 3. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 113/17), када су одбили, као неосноване тужбене захтеве тужилаца за поништај решења туженог која су донета 19.04.2022. године, којим решењима је тужиоцима отказан уговор о раду.

Тужиоцима је отказан уговор о раду због тога што су својом кривицом учинили повреду радне дисциплине из члана 179. став 3. тачка 1. Закона о раду, јер су ступили у штрајк и обуставили рад код послодавца противно одредбама Закона о штрајку и поред претходног обавештења послодавца да је штрајк незаконито организован наставили да учествују у таквом штрајку, те да су на тај начин својом кривицом учинили напред наведену повреду радне дисциплине.

Према Закону о штрајку, штрајк је прекид рада који запослени организују ради заштите својих професионалних и економских интереса по основу рада (члан 1. тачка

1), а запослени слободно одлучују о свом учешћу у штрајку (члан 1. став 2). Чланом 3. став 1. Закона о штрајку, прописано је да одлуку о ступању у штрајк и штрајк упозорења код послодава доноси орган синдиката одређен општим актом синдиката или већином запослених. Чланом 4. истог закона, прописано је да одлуком о ступању у штрајк утврђују се: захтеви запослених; време почетка штрајка; место окупљања учесника у штрајку ако се штрајк испољава окупљањем запослених и штрајкачки одбор који заступа интересе запослених и у њихово име води штрајк. Чланом 5. став 1. истог закона, прописано је да је штрајкачки одбор дужан да штрајк најави достављањем послодавцу одлуке о ступању у штрајк, најдоцније пет дана пре дана одређеног за почетак штрајка, односно 24 часа пре почетка штрајка упозорења, ако овим законом није утврђен други рок. Чланом 9. став 1. истог закона, прописано је да у делатности од јавног интереса или у делатности чији би прекид рада због природе посла могао да угрози живот и здравље људи или да нанесе штету великих размера, право на штрајк запослених може се остварити ако се испуне и посебни услови утврђени овим законом, а ставом 2. да делатност од јавног интереса, у смислу овог закона, јесте делатност коју обавља послодавац у области: електропривреде, водопривреде, саобраћаја, информисања (радио и телевизија), ПТТ услуга, комуналних делатности, производње основних прехранбених производа, здравствене и ветеринарске заштите, просвете, друштвене бриге о деци и социјалне заштите. Чланом 11. истог закона, прописано је да у делатностима из члана 9. овог закона штрајк се најављује послодавцу, оснивачу, надлежном државном органу и надлежном органу локалне самоуправе најдоцније десет дана пре почетка штрајка, достављањем одлуке о ступању у штрајк и изјаве о начину обезбеђивања минимума процеса рада у складу са чланом 10. став 1. овог закона. Чланом 14. став 1. истог закона, прописано је да организовање штрајка, односно учешће у штрајку под условима утврђеним овим законом не представља повреду радне обавезе, не може бити основ за покретање поступка за утврђивање дисциплинске и материјалне одговорности запосленог и не може за последицу имати престанак радног односа запосленог.

Сагласно напред цитираним одредбама Закона о штрајку, само законит штрајк, који је организован и вођен по напред цитираним правилима не представља повреду радне обавезе и не може бити основ за покретање поступка ради утврђивања дисциплинске или материјалне одговорности запосленог и не може имати за последицу престанак радног односа. Учесник у штрајку који није законит, не ужива заштиту од отпуштања (отказа),

Код утврђеног да су тужиоци у спорном периоду обуставили рад супротно Закону о штрајку, јер штрајк није најављен туженом најдоцније десет дана пре почетка штрајка, нити је достављена изјава о начину обезбеђивања минимума процеса рада у складу са чланом 10. став 1. Закона о штрајку, с обзиром на то да тужени обавља делатност од јавног интереса - комуналну делатност односно да се ради о делатности у смислу напред цитираног члана 9. Закона о штрајку, то су нижестепени судови правилно применили материјално право када су тужбене захтеве тужилаца одбили, као неосноване, јер у овом случају су испуњени услови за отказ уговора о раду од стране послодавца. Наиме, тужиоци, као учесници у штрајку који је незаконит односно који је организован и вођен супротно цитираним одредбама Закона о штрајку не уживају заштиту од отпуштања (отказа), па како су тужиоци својом кривицом учинили повреду радне обавезе прописану чланом 179. став 3. тачка 1. Закона о раду, с обзиром на то да у периоду од неколико дана нису испуњавали своје радне обавезе налазећи се у

незаконитом штрајку, то су учинили напред наведену повреду радне обавезе због које им је престао радни однос.

Имајући у виду наведено, неосновано се наводима ревизије указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право и да нису разјаснили противправно поступање тужилаца односно да ли постоји њихова индивидуална одговорност током штрајка, нити да ли је штрајк вођен на начин којим се угрожава безбедност лица и имовине или здравља људи или на начин да спречава запослене који не учествују у штрајку да раде односно онемогућава наставак рада по окончању штрајка или спречава послодавца да користи средства и располаже средствима којима послодавац обавља делатност. Ово, с обзиром на то да се ради о штрајку који је организован супротно Закону о штрајку, односно да се ради о незаконитом штрајку, због чега тужиоци, као учесници у штрајку који је незаконит не уживају заштиту од отпуштања односно отказа, па како су тужиоци са групом радника обуставили рад, то су учинили повреду радне обавезе због које им је могао престати радни однос по вољи послодавца и због чега побијана решења нису незаконита.

Сагласно наведеном, оцењени су, као неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, којима се заправо оспорава доказни поступак и оцена изведених доказа, а што није ревизијски разлог.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу законитост и правилност побијане одлуке, то је Врховни суд, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд је одбио захтев туженог за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, с обзиром да ова процесна радња није била нужна за вођење парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је на основу члана 165. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић